Р Е Ш Е Н И Е
№ 44018

гр. София, 10.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **Трето отделение 16 състав,** в публично заседание на 23.09.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ася Тодорова

при участието на секретаря Елица Делчева, като разгледа дело номер **1801** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството по делото е по реда на чл. 145 и сл. Административнопроцесуалния кодекс (АПК) и чл. 166, ал. 3 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК) във връзка с чл. 26б, ал. 5 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и за преодоляване на последиците (ЗМДВИППП), обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и е образувано по жалба на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район „В.“, [улица], Бизнес център „А.“, секция 1, ет. 1, ап. 1, представлявано от управителя Г. И. И., подадена чрез адв. В. С., съдебен адрес [населено място], [улица], ет. 5, срещу Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 0642/23.01.2024 г., издаден от Началник сектор „Ревизии и проверки“ - 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“.

В жалбата се излагат подробни съображения за нищожност, съответно за незаконосъобразност на оспорения АУПДВ поради издаването му в пълно противоречие с Условията на Схемата за подкрепа, с материалноправни разпоредби и при съществени нарушения на процесуалните правила. Твърди се, че при преценка на стойностите за доказване на изискуемите критерии неправилно са включени общите данни на дружествата „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД, „ПЕТРОВ-КОМЕРС 98“ ООД, „АЛПЕН“ ЕООД, „АРТ-2000“ ООД и „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД, тъй като неправилно е прието, че жалбоподателят и посочените дружества са свързани лица по смисъла на Закона за малките и средни предприятия (ЗМСП) и Указанията на процедурата. Сочи се, че в конкретния случай е налице свързаност единствено между „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД и „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД, доколкото второто дружество е собственик на капитала на първото дружество. С

оглед на горното неправилно са зачислени служителите от други дружества, което от своя страна е формирало брой служители, въз основа на който жалбоподателят не може да отговори на критерия, предвиден в ЗМСП.
В конкретния случай е налице свързаност между две предприятия, която свързаност, обаче, не формира по-висок брой служители и по-голям размер на годишния оборот. Изложени са съображения, че персоналът на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД изцяло покрива изцяло законовите критерии за допустимост по Схемата за подкрепа за периодите 2019 и 2020 г., дори и да се определи сумарно за всички предприятия, за които се твърди наличие на свързаност в конкретния случай, тъй като при определяне на общия брой служители следва да се имат предвид единствено лицата, които полагат труд в предприятията през целия период на годината, а не броят на служителите, предоставени на статистиката, където се подават данни за общия брой лица, преминали през предприятието за съответната година. Сочи се липса на свързаност по смисъла на чл. 4, ал. 8 от ЗМСП.
Сочи се, също така, че липса на посочване на конкретно правно основание от ЗУСЕФСУ или друг материалноправен нормативен акт за извършената от административния орган корекция на отпуснатата финансова помощ. Посочените в оспорения АУПДВ чл. 166 от ДОПК и чл. 26б, ал. 5 от ЗМДВИППП определят процесуална възможност за извършване на корекции на помощта, но не дават яснота по конкретните материалноправни хипотези, при които ще се извършва корекция, нито определят методиката, по която е изчислен размерът на помощта. Посочва се в жалбата, че в оспорения АУПДВ не се посочва на кое от основанията по чл. 26б, ал. 5 от ЗМДВИППП се дължи връщане на сумите. На следващо място се изтъква, че НАП е извършила съответна проверка на всяко едно от заявленията преди отпускане на средствата и възможността за оценка на кандидатите по Схема за подкрепа се преклудира с издаване на заповедите за одобрение или отказ за отпускане на БФП, като последващите корекции посредством оспорения акт водят до неговата нищожност и незаконосъобразност.
Сочи се немотивираност на оспорения АУПДВ в частта на начислените на жалбоподателя лихви поради липса на посочване на съответното правно основание, сочи се недължимост на начислените лихви и предвид обстоятелството, че оспорващото дружество е действало в изпълнение на Условията за кандидатстване, които представляват писмено указание на органа по смисъла на чл. 17, ал. 3 от ДОПК. Оспорва се компетентността на издателя на АУПДВ, което е основание за нищожност на оспорения акт. Твърди се нарушение на предвидената в закона форма, доколкото на дружеството е изпратен сканиран АУПДВ чрез системата за кандидатстване, като самият файл, който е изпратен от НАП, не е подписан с квалифициран електронен подпис и никъде в съдържанието на документа не може да се установи, че същият е реално подписан с КЕП.
Във връзка с горното се твърди, че по никакъв начин не може да се установи, че документът е връчен за законоустановената му форма и подписан по надлежно установения ред, поради което същият е нищожен. Отделно от това се твърди, че АУПДВ е издаден при съществено противоречие с основните принципи на АПК и по-конкретно принципа на истинност в чл. 7 от АПК и принципа на съразмерност, установен в чл. 6 от АПК. Иска се от съда да обяви оспорения АУПДВ за нищожен, съответно да отмени същия изцяло като незаконосъобразен, като алтернативно се иска АУПДВ да бъде отменен в частта на установените лихви за просрочие. Претендира се присъждане на сторените съдебни разноски.
В съдебно заседание и в депозирани по делото писмени бележки, жалбоподателят, чрез процесуалния си представител по пълномощие, поддържа жалбата и доразвива изложените в същата съображения. Твърди се, че оспореният АУПДВ е нищожен поради издаването му и

подписването му в противоречие с Регламент (ЕС) № 910/2014 г. на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар. От приетата по делото съдебна компютърно-техническа експертиза се установява, че протоколът за извършена проверка и АУПДВ са съставени и изпратени на жалбоподателя в docx формат и подписите на органите по приходите, издали административните актове, не се валидират успешно, не може да се установи съдържанието на електронните документи към дадения момент, подписването на изследваните документи не е преминало успешно, липсват достатъчно данни за еднозначно идентифициране на физическото лице, на което е предоставено удостоверението за електронен подпис, което означава, че не може да се уточни кой е авторът на документите, документите не са подписани съгласно изискванията на ЕС.

Твърди се, че целта както на саморъчните подписи, така и на квалифицираните електронни подписи е да удостоверят авторството на документа, като подписът трябва да е положен върху него, което в случая не е доказано по безспорен начин. От приетата по делото съдебна компютърно-техническа експертиза се установява, че оспореният АУПДВ е подписан чрез ИС „Контрол“, като вещото лице категорично заявява, че ИС „Контрол“ не е устройство за създаване на квалифицирани електронни подписи по смисъла на Регламента, т.е. не са спазени изискванията на Регламента. По отношение на твърденията за незаконосъобразност на оспорения АУПДВ се посочва, че от приетата по делото съдебно-счетоводна експертиза по несъмнен начин се установява, че средносписъчният брой на персонала на дружеството „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД за процесните години е за 2019 г. – 173 бр., за 2020 г. – 115 бр. В подкрепа на установеното от ССЕ е обстоятелството, че в този период „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД е присъствало в регистрите на НАП към Дирекция „СДО“ и не е било регистрирано в Дирекция „ГДО“.

По делото по безспорен начин е установено, че във формуляра за оценка е отбелязано, че дружеството попада в категорията микро, малко или средно предприятие, което е установено от самите органи по приходите в хода на извършените проверки, т.е. органите по приходите са категоризирали дружеството като попадащо в категорията микро, малко или средно предприятие. Претендира се присъждане на направените в производството разноски съгласно представен списък.

Ответникът Началник сектор „Ревизии и проверки“ - 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“, в съдебно заседание, чрез процесуален представител по пълномощие надлежно упълномощен юрисконсулт, изразява становище за неоснователност на жалбата. Претендира се присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Релевира се възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение.

Административен съд София-град, след като обсъди събраните по делото доказателства във връзка с доводите на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

„ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД е подало заявления за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по схеми за оборотен капитал „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ (ОПИК) 2014-2020 - проектни предложения № BG16RFOP002-2.095-0642, № BG16RFOP002-2.097-0865 и № BG16RFOP002-2.101-0472. В хода на процедурата дружеството е подало декларации за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП), в които е декларирало, че предприятието съгласно чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП има статус на средно предприятие, както следва:

- по процедура № BG16RFOP002-2.095, с подадено проектно предложение № BG16RFOPQ02-2.095-0642, в което е посочено, че е свързано предприятие и за 2019 г. е със следните параметри

по чл. 3 от ЗМСП: средно списъчен брой (ССБ) на персонала < 250; годишен оборот < 97 500 хил. лв.; стойност на активите < 19 500 хил. лв.;
- по процедура № BG16RFOP002-2.097, с подадено проектно предложение № BG16RFOP002-2.097-0865, в което е посочено, че е свързано предприятие и за 2019 г. е със следните параметри по чл. 3 от ЗМСП: средно списъчен брой (ССБ) на персонала < 250; годишен оборот < 97 500 хил. лв.; стойност на активите < 19 500 хил. лв.;
- по процедура № BG16RFOP002-2.101, с подадено проектно предложение № BG16RFOP002-2.101-0472, в което е посочено, че е свързано предприятие и за 2020 г. е със следните параметри по чл. 3 от ЗМСП: ССБ на персонала < 250; годишен оборот < 3 900 хил. лв.; стойност на активите < 19 500 хил. лв.

Съгласно Условията за кандидатстване при процедура за директно предоставяне на помощта се извършва оценка на проектното предложение, като единствено при наличие на положителен резултат от оценяването Ръководителят на Управляващия орган от приключване на оценяването взема решение за предоставяне на БФП. Въз основа на извършени проверки за административно съответствие и допустимост, обективирани във формуляри за оценка, изготвени от длъжностни лица при НАП, дружеството е класифицирано като допустим бенефициент в категорията „средно предприятие“, след което със заповеди на Изпълнителния директор на НАП са му изплатени съответните траншове безвъзмездна финансова помощ в общ размер на 179 313,44 евро (350 706,60 лв.).

Във връзка с подаденото от дружеството проектно предложение BG16RFOP002-2.095-0642 със Заповед № 3-ЦУ-134/28.01.2021 г. на Изпълнителния директор на Националната агенция за приходите е изплатена безвъзмездна финансова помощ на 28.01.2021 г. на стойност 150 000,00 лева.

Във връзка с подадено от дружеството проектно предложение BG16RFOP002-2.097-0865 със Заповед № 3-ЦУ-741/30.03.2021 г. на Изпълнителния директор на Националната агенция за приходите е изплатена безвъзмездна финансова помощ на 31.03.2021 г. на стойност 150 000,00 лева.

Във връзка с подадено от дружеството проектно предложение BG16RFOP002-2.101-04 72 със Заповед № 3-ЦУ-2604/30.07.2021 г. на Изпълнителния директор на Националната агенция за приходите е изплатена безвъзмездна финансова помощ на 30.07.2021 г. на стойност 50 706,60 лева.

Със Заповед № 3-ЦУ-2294/03.11.2023 г., изменена със Заповед № ЗЦУ-84/11.01.2024 г., издадени от Изпълнителния директор на НАП, на основание чл. 10, ал. 1, т. 2, т. 5 и т. 18 от ЗНАП и чл. 26б от ЗМДВИППП е възложено извършване на проверка на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД за установяване коректността на данните в декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП като лице, получило безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 по процедури BG16RFOP002-2.095 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“, BG16RFOP002-2.097 „Предоставяне на допълнителна информация във връзка с продължаване на подпомагането по процедура BG16RFOP002-2.095“ и BG16RFOP002-2.101 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки II“.

За резултатите от извършената проверка на Дружеството е съставен Протокол от 23.01.2024 г., въз основа на който е издаден оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане № 0642/23.01.2024 г., издаден от С. Н. Г., на длъжност Началник сектор „Ревизии и проверки“ – 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“, с който на дружеството е установено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 350 706,60 лева и лихва за

просрочия в размер на 109 943,87 лева, представляващо неправомерно получена от „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД безвъзмездна финансова помощ. Прието е, че за дружеството не е налице основание за подпомагане, тъй като предприятието е недопустим кандидат за финансиране по посочените програми поради обстоятелството че „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД в качеството му на свързано предприятие не е със статус на микро-, малко или средно предприятие, тъй като на базата на последните две последователни финансови години (2019 г. и 2020 г.) преди годината на кандидатстване, посочени в подадените при кандидатстване декларации за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП предприятието има параметри по-високи от тези по чл. 3 от ЗМСП.
Прието е, че в конкретния случаи „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД и „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД са свързани предприятия, т. к. „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД притежава повече от половината от капитала на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД. Прието е, също така, че е налице свързаност по смисъла на чл. 4, ал. 5, т. 1 от ЗМСП между „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД и „АРТ-2000“ ООД, в което „АРТ ТРЕЙД” ЕАД е притежател на 65 % от капитала, „ПЕТРОВ-КОМЕРС 98“ ООД, в което „АРТ ТРЕЙД” ЕАД е притежател на 65 % от капитала и „АЛПЕН“ ЕООД, на което дружество „АРТ ТРЕЙД” ЕАД е едноличен собственик на капитала. Посочено е, че съгласно чл. 4, ал. 8 от ЗМСП предприятията, осъществяващи помежду си някое от отношенията по чл. 4, ал. 5 от с. з., които действат съвместно, се считат също за свързани предприятия, ако извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари. Посочено е, че по данни на годишните отчети за дейността и декларирания предмет на дейност в ТР дружествата „АРТ-2000“ ООД, „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД, „ПЕТРОВ-КОМЕРС 98“ ООД и „АЛПЕН“ ЕООД са с един и същ предмет на дейност - ресторантьорство и хотелиерство и дружеството „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД се явява наемодател на изброените дружества.
Посочено е, че съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗМСП при изчисляване на данните по чл. 3 от с. з. се взема предвид дали предприятието е независимо, дали е предприятие партньор по смисъла на ал. 3 или е свързано предприятие по смисъла на ал. 5. Във връзка с горното е формулиран извод, че към параметрите на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД следва да се прибавят параметрите и на свързаните „АРТ ТРЕЙД“ ЕАД, „АРТ-2000“ ООД, „ПЕТРОВ-КОМЕРС 98“ ООД и „АЛПЕН“ ЕООД. Посочено е, че общият брой на персонала на свързаните лица е както следва: а 2019 г. - 168,40 + 222,24 + 48,67 или общо 439,31, за 2020 г. - 104,34 + 146,93 + 33,19 или общо 284,46. Като е посочил, че съгласно чл. 3 от ЗМСП категорията малки и средни предприятия включва предприятията, които имат: 1. средносписъчен брой на персонала, по-малък ог 250 души и годишен оборот, който не превишава 97 500 000 лв. и/или стойност на активите, която не превишава 84 000 000 лв., административният орган е приел, че оспорващото дружество е голямо предприятие и в този смисъл се явява недопустим кандидат. Установено е публично държавно вземане за внасяне в размер на 350 706,60 лева и лихва за просрочие към него в размер на 109 943,87 лева. АУПДВ е съобщен на оспорващото дружество на 29.01.2024 г. Жалбата е подадена в Административен съд София-град на 09.02.2026 г.
По делото са приети писмени доказателства.
Прието е без оспорване от страните заключение по назначена съдебно-икономическа експертиза. Съгласно заключението на вещото лице по назначената съдебно-икономическа експертиза, прието без оспорване от страните, средносписъчният брой на персонала на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД за 2019 г. е 173, съответно за 2020 г. е 115. В съдебно заседание вещото лице е заявило, че с декларация Образец 1 се декларират всички служители, които имат някаква връзка с дружеството към дадения момент, но в списъчния брой служители трябва да се преизчислят, както е направено в експертизата. Взети са за 24 месеца 2019 и 2020 година всички подадени Образец 1 и са преработени съгласно изискването за среден брой работници. Ако дадено лице е в майчинство, то

фигурира в списъка на работниците, но в същото време не участва в изчисляване на коефициента на средния брой работници. Експертизата е създадена с 24 записа, които са 24 месеца, взети от НАП и верифицирани и преработени в таблици, в резултат на което е достигнато според наредбата до среден брой работници, т.е. едното е това, което по закон следва да се посочи, че даденият месец лицето фигурира към дружеството, независимо дали може да е започнало, напуснало - други правоотношения, а средносписъчният брой преизчислява коефициент, за да даде средния брой работници за месеца.
Едното е официалната информация, която е подавана към съответните регистри. Не може да се използва думата заети, защото това е брой, които излизат според справката, подадена в Образец 1. Т.е., ако лице е постъпило на 30 януари в дружеството, към 31 януари, когато се подава, лицето ще фигурира в броя работници, но при изчисление на средния брой работници ще фигурира само с 01 - т.е. 10 такива човека ще създадат един среден брой пълен 22 дни работни. И затова има 24 таблици, които са верифицирани от НАП и 24 таблици преизчислени, за да се стигне до отговорите на поставените въпроси. По отношение отразяване на служителите, които са наети на непълен работен ден, вещото лице е посочило, че това се извършва с коефициент, като коефициентът може да варира от малко над 0 до 1. Например лице, което е на 4-часов работен ден ще е с 0.5 - т.е. двама на 4-часов работен ден стават средно списъчен брой работници 1 - ако се приеме, че са работили всичките дни през месеца и поради тази причина в таблицата могат да се видят всякакви коефициенти, които са изчислени и те варират при пълно работно време 1 и всичко друго е между 0 и 1 като коефициент, след което се изчислява примерно „ен“ на брой работници, дели се средно аритметично и се получава среден брой работници за месеца.
По делото са приети, без оспорване от страните, основно и допълнително заключение по назначена съдебно-техническа експертиза относно валидността на положения КЕП на органите по приходите, посочени като издатели на електронните документи, както следва: Заповед № 3-ЦУ-2294/03.11.2023 г. на Изпълнителния директор на НАП, Заповед № 3-ЦУ-84/11.01.2024 г. на Изпълнителния директор на НАП, оспорения Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 0642/23.01.2024 г., издаден от Началник сектор „Ревизии и проверки“ - 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“ и Протокол за проверка от 23.01.2024 г. От заключението на съдебно-техническата експертиза се установява следното: Електронните документи оспореният АУПДВ № 0642/23.01.2024 г. и съпътстващият го протокол за проверка са подписани с електронен подпис, оспореният АУПДВ № 0642/23.01.2024 г. и съпътстващият го протокол за проверка са създадени и съхранявани като електронни файлове във формат „.docx“ (Microsoft Word). Върху файла на АУПДВ е положен електронен подпис, издаден като квалифицирано удостоверение от „Информационно обслужване“ АД на името на С. Н. Г., с валидност от 24 февруари 2023 г. до 24 февруари 2024 г.
Експертизата установява, че изследваните електронни документи са подписани в XaDES формат, който е един от допустимите формати за електронно подписване, които са представени в стандарта Procedures for Creation and Validation of AdES Digital Signatures (ETSIEN 319 102), свързан с Регламент 910/2014, където са описани съответните формати за електронно подписване познати като: XAdES, CAdES и PadES. Установява, че времето на подписване е въз основа на времето на компютъра (на който е извършено подписването, а не на достоверен външен източник). Вещото лице посочва, че сертификатът на удостоверението не може да бъде проверен автоматично, поради това, че е изтекъл или все още не е валиден.
Вещото лице установява, че изследваните документи (в това число и оспореният АУПДВ) не могат да се валидират успешно на нито един от софтуерите за валидиране на КЕП, предлагани от ДУУ в Б., нито чрез софтуера DSS, публикуван на сайта на Европейската комисия, поради това,

че са подписани в „.docx“ формат. В конкретния случай подписът е инкорпориран във файл, които се обработва допълнително - docx, което се явява пречка за валидирането на подписите, както и за тяхната проверка. Вещото лице пояснява, че самият продукт - MS Office изисква документът да е обявен за „финален“ вариант и тогава поставя подписа. Това обаче води до блокиране на всякакви действия с електронният документ в това число и „ръчната“ проверка на електронният подпис в позволяване само да бъде четен (read only mode). За тези формати, които поради липсата на стандарт и подробни техническа спецификация, ще бъде свързано с трудност подписаните електронни документи да бъдат проверявани от разстояние, както и като цяло ще бъде трудно да бъдат проверявани за сигурност и автентичност.
В съдебно заседание вещото лице посочва, че самият „Microsoft Word“, приложението което създава „doc“ файлове и „docx“ файлове, не е сертифицирано и не е съобразено напълно с изискванията на техническите стандарти към Регламент 910/2014 г. и съответно Европейската комисия и Европейският институт по стандартизация не са предвидили приложение, което да може автоматично да разпознава и да идентифицира електронните подписи, т.е. да разпознава вида на електронния подпис и да идентифицира лицето, което е подписало електронния документ. До момента липсва такава платформа или софтуер, одобрена от ЕС, който да може автоматично да проверява „doc“ файлове и „docx“ файлове. Самият „Microsoft Word“ като приложение не е съобразен с изискванията на Регламент 910. При липса на допълнителни настройки електронният подпис се компрометира в документа или направо се изтрива от него.
Това не означава автоматично, че не е подписан валидно, но самият факт, че не може да се проверява автоматично, самият факт, че лесно може да манипулира документа или да изтрие електронния подпис, води до голям риск и съответно не удовлетворява исканията от Регламент 910, не се явява устойчив при предаване на електронен документ. Т.е., ако бъде изпратен електронният документ по електронен път, при отварянето му на друг компютър може да не отвори електронния подпис и въобще да го игнорира, което прави документа неподписан. В съдебно заседание вещото лице посочва, че, въпреки че Регламент 910 от 2014 г. не ограничава файловете, в които се подписва, в стандартите към регламента и също така по решение на Европейската комисия не е предвидено да се валидират документи в Microsoft word формат, така наречения doc и docx, поради това, че това са така наречените динамични формати и самият Microsoft word, ако не се конфигурира по специален начин, той записва информация след затваряне на файла или при различни обстоятелства автоматично, с което нарушава целостта на подписания документ. По тази причина Европейската комисия в разработения от нейния DSS софтуер не предвижда валидиране на doc и docx документи.
Допълнително съгласно заключението на вещото лице удостоверенията не отговарят на следните две изисквания за КЕП - не отговарят в техническо отношение на чл. 26 точка а) (свързан е по уникален начин с титуляря на подписа) и точка б) (може да идентифицира титуляря на подписа), поради това, че не съдържа достатъчно данни за еднозначно идентифициране на физическото лице, на което е предоставено удостоверението за електронен подпис. Вещото лице е посочило, че изследваните документи не отговарят на две от посочените от Съда на Европейския съюз критерии, а именно: да е усъвършенстван електронен подпис по смисъла на Регламента и да е създаден от устройство за създаване на квалифициран електронен подпис. Удостоверенията за изследваните електронни подписи са издадени като квалифицирани, защото са част от такава удостоверителна верига сертификати, но в тях липсват достатъчно данни за еднозначно идентифициране на физическото лице, на което е предоставено удостоверението за електронен подпис, като например ЕГН, каквато е практиката в Б..
Съгласно отговорите на вещото лице удостоверенията в изследваните електронни подписа са

издадени от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги - Информационно обслужване АД, но те не отговарят на изискванията за удостоверение за КЕП поради това, че не са уникално свързани с физическото лице, на което е издадено удостоверението. Удостоверенията за електронни подписи са били валидни към датата и часа на издаване, ако времето на компютъра, на който са подписани е било сверено с историческото. Заявява, че в удостоверението, което е изследвал, липсва ЕГН или други данни, от които да бъде еднозначно идентифициран титулярът, има изписани само три имена на латиница и някакъв друг номер, даден от дружеството за удостоверителни услуги, но то самото не се явява орган, за да може да идентифицира физически лица. Вещото лице изрично заключава, че поради констатираните дефекти не може да отнесе положения подпис към категорията на квалифицираните електронни подписи по смисъла на европейското и националното законодателство.

Въз основа на така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима като подадена в срок, от надлежна страна – адресат на оспорения акт и с наличен правен интерес от оспорването.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно чл. 162, ал. 2, т. 8 от ДОПК публични са държавните и общинските вземания за недължимо платени и надплатени суми, както и за неправомерно получени или неправомерно усвоени средства по проекти, финансирани от средства на Европейския съюз, включително свързаното с тях национално съфинансиране, които възникват въз основа на административен акт, включително финансови корекции, надплатен аванс, надхвърлени процентни ограничения, превишени позиции по бюджета на проекта, кръстосано финансиране, както и глобите и другите парични санкции, предвидени в националното законодателство и в правото на Европейския съюз. Събирането на държавните и общинските публични вземания се извършва въз основа на влязъл в сила акт за установяване на съответното публично вземане, издаден от компетентен орган, освен ако в закон е установено друго. Съгласно чл. 166 от ДОПК установяването на публичните вземания се извършва по реда и от органа, определен в съответния закон, а ако в съответния закон не е предвиден ред за установяване на публичното вземане, то се установява по основание и размер с акт за публично вземане, който се издава по реда за издаване на административен акт, предвиден в АПК. Ако в съответния закон не е определен органът за издаване на акта, той се определя от кмета на общината, съответно от ръководителя на съответната администрация.

Съгласно чл. 26б, ал. 5 от ЗМДВИППП неправомерно получени средства, недължимо платени и надплатени суми се възстановяват ведно с лихвите по Закона за лихвите върху данъци, такси и други подобни държавни вземания от датата на получаване на средствата до датата на възстановяването им. Вземанията за възстановяване са публични държавни вземания. Актовете по чл. 166 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс се издават от органи по приходите, оправомощени от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите.

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспорения АУПДВ съдът намира, че актът е издаден от компетентен орган по смисъла на чл. 26б, ал. 5, изр. 2-ро от ЗМДВИП – орган по приходите, нарочно определен с правомощия по издаване на АУПДВ със Заповед № З-ЦУ-2294/03.11.2023 г. на Изпълнителния директор на НАП и приложенията към него списък на лица за извършване на последващи проверки, измежду които е и проверяваното дружество „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД.

При издаване на оспорения АУПДВ не се установяват съществени нарушения на административно производствените правила, жалбоподателят е уведомен за образуваното административно производство по реда на чл. 26 от АПК, разяснено му е било и, че в резултат на извършената проверка изплатената безвъзмездна финансова помощ подлежи на възстановяване.

Оспореният АУПДВ формално съдържа и изложение на относимите фактически и правни основания за неговото издаване.
Валидността на административния акт е предпоставена от изпълнението на установените изисквания за валидност, част от които са свързани с формата и съдържанието му, по аргумент от чл. 59, ал. 1 и ал. 2 от АПК, а в случая и от специалните разпоредби на чл. 113, чл. 117 и чл. 120 от ДОПК. Подписване на съответния акт от орган по приходите, който го е издал, го идентифицира като негов автор и го ангажира със съдържанието му. Когато АУПДВ е издаден в писмена форма и е връчен на проверяваното дружество на хартиен материален носител на информация съгласно посочените по-горе норми от ДОПК актът следва да е подписан със саморъчен подпис от издателя. Тогава, когато оспореният акт е издаден и съобщен като електронен документ, както е в конкретния случай, този акт следва да е подписан с електронен подпис.
Електронният подпис е приравнен на саморъчен съгласно изричното указание на чл. 13, ал. 4 от ЗЕДЕУУ. Съгласно чл. 13, ал. 4 от ЗЕДЕУУ правната сила на електронния подпис и на усъвършенстваният електронен подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис, когато това е уговорено между страните. Удостоверението за електронен подпис е законово признато за еквивалент на саморъчен подпис за лицата, които притежават такова удостоверение. Изисквания за наличие на валидно удостоверение за квалифициран електронен подпис на лицата, имащи право да правят електронни изявления от името на администрациите, от което следват и изискванията за квалифициран електронен подпис в самите електронни документи, са въведени с разпоредбите на чл. 2 – чл. 7 от Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите, в приложимите им след 01.03.2017 г. редакции.
Въвеждането на тези изисквания е в изпълнение на изричната делегация съгласно чл. 37 от ЗЕДЕУУ, ДОПК не установява отклонение от тези изисквания. Съобразно чл. 25, § 2 от Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година правната сила на квалифицирания електронен подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис. В конкретния случай оспореният АУПДВ е издаден и съобщен като електронен документ, в този смисъл за установяване на надлежното му подписване и съответно авторството на документа следва да се изясни дали издателят на акта е притежавал квалифициран електронен подпис и дали този подпис е използван надлежно при издаване на конкретния акт. Съответствието с изискването за форма се постига с поставянето на КЕП от автора на електронното изявление. Относими са разпоредбите на ЗЕДЕУУ и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар.
Съобразно чл. 3, т. 10 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г. електронен подпис означава данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярът на електронния подпис използва, за да се подписва, а по т. 12 - квалифициран електронен подпис означава усъвършенстван електронен подпис, който е създаден от устройство за създаване на квалифициран електронен подпис и се основава на квалифицирано удостоверение за електронни подписи. Затова, както приема в мотивите си и СЕС в Решение по дело C-362/2021 г., чл. 3, т. 12 от този регламент поставя три кумулативни изисквания, за да може един електронен подпис да се определи като квалифициран електронен подпис. Наличието на усъвършенстван електронен подпис е необходима предпоставка, за да се приеме, че е налице квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 3, т. 12 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г. Изискванията към усъвършенстваните електронни подписи са уредени в чл. 26 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г., като съгласно посочената разпоредба, усъвършенстваният електронен подпис

отговаря на следните изисквания: а) свързан е по уникален начин с титуляра на подписа; б) може да идентифицира титуляра на подписа; в) създаден е чрез данни за създаване на електронен подпис, които титулярът на електронния подпис може да използва с висока степен на доверие и единствено под свой контрол и г) свързан е с данните, които са подписани с него по начин, позволяващ да бъде открит.
Съгласно решението от 20 октомври 2022 г. по дело C-362/21 Е. Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (Регламент № 910/2014) трябва да се тълкува в смисъл, че ако в удостоверението, издадено от доставчика на удостоверителни услуги, е вписан електронен подпис, това не е достатъчно, за да се смята, че този подпис отговаря на предвидените в Регламента изисквания и за да се счита за „квалифициран електронен подпис“ по смисъла на член 3, точка 12 от посочения регламент. Когато това обозначаване се оспорва в рамките на съдебно производство националният съд е длъжен да провери дали са изпълнени всички предвидени в член 3, точка 12 кумулативни условия, което го задължава по-специално да провери дали са изпълнени условията по член 26 и по приложение I към същия регламент. Както бе посочено и по-горе, член 3, точка 12 от Регламент № 910/2014 поставя три кумулативни изисквания, за да може един електронен подпис да се счита за „квалифициран електронен подпис“.
Първо, електронният подпис следва да е „усъвършенстван електронен подпис“, който съгласно член 3, точка 11 от регламента трябва да отговаря на изискванията, посочени в член 26 от същия. Второ, подписът следва да е създаден от „устройство за създаване на квалифициран електронен подпис“, което съгласно член 3, точка 23 от регламента трябва да отговаря на изискванията, предвидени в приложение II към същия. В чл. 3, т. 23 от Регламент (ЕС) № 910/2014 е определено, че „устройство за създаване на квалифициран електронен подпис“ означава устройство за създаване на електронен подпис, което отговаря на изискванията, предвидени в приложение II, тоест такова, което гарантира чрез подходящи технически и процедурни средства най-малко, че: а) поверителността на данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, е разумно гарантирана; б) данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, на практика се срещат само веднъж; в) данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, са обезпечени в достатъчна степен и не могат да бъдат извлечени, а електронният подпис е надеждно защитен срещу подправяне чрез използване на наличната към момента технология; г) данните за създаване на електронен подпис, използвани за създаването на електронния подпис, могат да бъдат надеждно защитени от законния титуляр на електронния подпис срещу използване от други лица.
Устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис не изменят данните, които ще бъдат подписвани, и не препятстват представянето им на титуляря на електронния подпис преди подписване. Трето, подписът трябва да се основава на „квалифицирано удостоверение за електронен подпис“ по смисъла на член 3, точка 15 от Регламент № 910/2014. Съгласно тази разпоредба за това е необходимо въпросното удостоверение да бъде издадено от „доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги“ и да отговаря на изискванията, предвидени в приложение I към този регламент – т. 43 от цитираното решение на СЕС.
Съдът намира, че съдържащите се в квалифицираните удостоверения за електронен подпис данни за титулярите им – уникалния сериен номер на сертификата, трите имена на лицто, на което е издадено удостоверението, e-mail адресите на титулярите на КЕП, имената и ЕИК на

учреждението, от чието име действат те, са достатъчни за установяване на самоличността на авторите на КЕП, като същите представляват необходимите данни за идентификация на лица по смисъла на чл. 3, т. 1 от регламента, отговарящи на изискванията на приложение 1, б. в към чл. 3, т. 15 от същия. В този смисъл с оглед установените по делото доказателства не кредитира заключението на вещото лице по съдебно-техническата експертиза в тази част. Съгласно т. 4 от диспозитива на решението на СЕС, „... обстоятелството, че имената на титуляря на електронния подпис, които той обичайно изписва на кирилица, са транслитерирани на латиница, не е пречка електронният подпис на титуляря да се счита за „квалифициран електронен подпис“ по смисъла на този чл. 3, т. 12, стига този електронен подпис да е свързан по уникален начин с титуляря на подписа и да може да го идентифицира, което следва да се провери от националния съд“.
Съгласно чл. 28, т. 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014 квалифицираните удостоверения за електронни подписи следва да отговарят на изискванията, предвидени в Приложение I, а чл. 28, т. 2 от Регламента гласи, че квалифицираните удостоверения за електронни подписи не подлежат на каквото и да било задължително изискване, което надхвърля изискванията, предвидени в Приложение I. В Приложение I, б. „в“ е предвидено, че квалифицираните удостоверения за електронни подписи съдържат най-малко името на титуляря, изискване за посочване на ЕГН не е предвидено. С оглед разпоредбата на чл. 28, т. 3 квалифицираните удостоверения за електронни подписи могат да включват допълнителни незадължителни специфични данни, каквито в настоящия случай фигурират и съгласно изр. второ тези данни не засягат оперативната съвместимост и признаването на квалифицираните електронни подписи. Действително, юридическото лице съобразно чл. 2 от ЗНАП е Националната агенция за приходите, но по силата на чл. 4 от Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, автор на електронното изявление е физическото лице, което в изявлението се сочи като негов извършител.
Титуляр на електронното изявление е лицето, от името на което е извършено електронното изявление. При съобразяването на тези обстоятелства, съдържащите се в квалифицираните удостоверения за електронен подпис данни следва да се разглеждат като достатъчни за установяване на самоличността на авторите на квалифицираните електронни подписи, като същите представляват необходимите данни за идентификация на лица по смисъла на чл. 3, т. 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014 г., съответстващи на изискванията на Приложение 1, б. в към чл. 3, т. 15 от същия регламент. Следва извод за наличието на усъвършенстван електронен подпис, който отговаря на изискванията по чл. 26 от регламента, което обосновава наличието на първата предпоставка за валидността на квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 3, т. 12 от регламента.
В случая вещото лице е установило, че усъвършенстваните електронни подписи се основават на квалифицирано удостоверение за електронен подпис. В заключението си вещото лице категорично е посочило, че електронните подписи са издадени като квалифицирано удостоверение от Информационно обслужване. В случая, обаче, съдът намира, че квалифицираното удостоверение за електронен подпис не отговаря на изискванията към квалифицираните удостоверения за електронни подписи, съдържащи се в Приложение 1. Съдът намира, че в конкретния случай представените по делото удостоверения за електронни подписи не представляват „квалифицирано удостоверение за електронни подписи“ по смисъла на Регламент № 910/2014 г., тъй като не е изпълнено условието те да съдържат данни за валидиране на електронния подпис, които съответстват на данните за създаване на електронния подпис. В тази част съдът кредитира изцяло заключението на вещото лице като професионално, обективно и обосновано.
Съобразно чл. 3, т. 15 от Регламент № 910/2014 квалифицирано удостоверение за електронен

подпис означава удостоверение за електронни подписи, което се издава от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и отговаря на изискванията, предвидени в Приложение 1, както бе посочено и по-горе. Съобразно посоченото приложение квалифицираните удостоверения за електронни подписи съдържат: а) указание най-малко във форма, подходяща за автоматизирана обработка, че удостоверението е издадено като квалифицирано удостоверение за електронен подпис; б) набор от данни, които еднозначно представляват издалия квалифицираното удостоверение доставчик на квалифицирани електронни услуги, който набор включва най-малко държавата - членка по установяването на доставчика и – за юридическо лице – наименованието, и където е приложимо регистрационния номер според официалните регистри, а за физическо лице – името на лицето; в) най-малко името на титуляра или псевдоним; г) данни за валидиране на електронния подпис, които съответстват на данните за създаване на електронния подпис; д) информация за началото и края на срока на валидност на удостоверението; е) идентификационен код на удостоверението, който е уникален за доставчика на квалифицирани удостоверителни услуги; ж) усъвършенстван електронен подпис или усъвършенстван електронен печат на издаващия доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги; з) място, където удостоверението, което поддържа усъвършенстваният електронен печат или усъвършенстваният електронен подпис е на разположение безплатно и и) място на услугите, до което се отправят искания за проверка на валидността на квалифицираното удостоверение.
Съответно в чл. 3, т. 41 от Регламент (ЕС) № 910/2014 е определено, че „валидиране“ означава процесът на проверка и потвърждаване на валидността на данните в електронна форма в съответствие с настоящия регламент. Съобразно чл. 32, § 1 от Регламент (ЕС) № 910/2014 в процеса на валидиране на квалифициран електронен подпис се потвърждава валидността на квалифицирания електронен подпис, при условие че: а) удостоверението в подкрепа на подписа към момента на подписването е било квалифицирано удостоверение за електронен подпис, отговарящо на приложение I; б) квалифицираното удостоверение е издадено от доставчик на квалифицирани удостоверителни услуги и е било валидно към момента на подписването; в) данните за валидиране на подписа съответстват на данните, предоставени от доверяващата се страна; г) уникалният набор от данни, представляващи титуляря на електронния подпис в удостоверението, е надлежно предаден на доверяващата се страна; д) ако към момента на подписването е бил използван псевдоним, то това е ясно указано на доверяващата се страна; е) електронният подпис е създаден от устройство за създаване на квалифициран електронен подпис; ж) целостта на подписаните данни не е застрашена; з) изискванията по член 26 са били изпълнени към момента на подписването.
Заключението на съдебно-техническата експертиза е, че вписаният в сертификатите адрес не позволява да бъде извършена проверка. Положените подписи в АУПДВ и Протокол за проверка са в docx вариант и не се валидират успешно нито в приложението на МЕУ, нито в софтуера на ЕК, нито със софтуер, предоставен от ДКУУ. Валидирането на квалифициран електронен подпис (КЕП), поставен в Microsoft Word, без да се променя форматът на файла, може да бъде предизвикателно, тъй като Word не предоставя директна поддръжка за стандартите на ЕС за КЕП. Ако се използва квалифициран сертификат в Microsoft Word, подписът може да бъде технически квалифициран, но Word сам по себе си не осигурява цялата необходима инфраструктура за напълно съвместим КЕП според стандартите на ЕС. При тези отговори на експерта, основани на специални знания, с които съдът не разполага, настоящата инстанция приема, че в конкретния случай не е извършена надлежна валидация на електронния подпис, положен в оспорения АУПДВ, а от тук и, че не се установени всички предпоставки по чл. 3, т. 12 от Регламент 910/2014 до доказване на противното.

Тъй като тази презумпция е оборена, то се налага извод, че оспореният АУПДВ не е подписан. Действително, валидирането на електронния документ не е изискване за наличието на квалифициран електронен подпис, но като процес за проверка и потвърждаване на валидността на електронен подпис е обвързан именно с данните в сертификата, позволяващи извършването на същата. Още повече, че определението на „удостоверение за електронен подпис“, дадено в член 3, т. 14 на Регламент № 910/2014, е, че това е електронен атестат, който свързва данните за валидация на електронен подпис с физическо лице. Следователно именно данните за валидация предпоставят наличието на извършване на това действие и установяване по безспорен начин на физическото лице, титуляр на електронния подпис. При наличие на редовни данни в сертификата се извършва валидация на електронни документи, подписани с електронен подпис, който към момента на действията по проверката е с изтекла валидност.

Въпреки това процесът позволява установяването на титуляря на подписа, вида на електронния подпис и неговия период на действие. След като и към настоящия момент не е възможна валидация на оспорените електронни документи на посочения в удостоверението електронен адрес на доставчика на удостоверителни услуги, съдът намира, че не е изпълнено условието на Приложение едно, буква „г“ от Регламент 910/2014. Съобразно решението на СЕС по дело С-362/2021, чл. 3, т. 12 от регламент № 910/2014 трябва да се тълкува в смисъл, че при липса на квалифицирано удостоверение за електронен подпис по смисъла на чл. 3, т. 15 от този регламент е достатъчно основание за да се приеме, че електронният подпис не представлява квалифициран електронен подпис по смисъла на чл. 3, т. 12. Правното значение на валидацията на електронния подпис, дадено в чл. 32 от Регламент № 910/2014, бе посочено по-горе. Следователно с извършването на надлежна валидация на електронния подпис се установяват всички предпоставки на чл. 3, т. 12 от Регламент 910/2014 до доказване на противното. В разглеждания случай АУПДВ и Протоколът за проверка не могат да се ползват от тази презумпция, както бе посочено и по-горе, тъй като не подлежат на успешно валидиране.

Принципно валидирането на положен електронен подпис е процес, който се извършва в момента на полагането му. За целта трябва да има интернет свързаност между полагащия електронен подпис и издателя на електронния подпис в случая „Информационно обслужване“ АД. Резултатът от валидирането не се съхранява в базата данни на „Информационно обслужване“ АД. Поради тази причина не може да се констатира със сигурност дали е извършена валидация на положения електронен подпис. Валидирането като процес на проверка на валидността на електронния подпис, обаче, не е ограничена до момента на поставянето му. Т. темпорално ограничение не следва от горецитираните разпоредби - нито от определението за валидиране по чл. 3, т. 41 от Регламента, нито от изискванията към валидирането по чл. 32 от него. В конкретния случай проверката, извършена от вещото лице, не потвърждава валидността на КЕП. Невалидният КЕП няма действието по чл. 25, т. 2 от Регламента на саморъчния подпис. Липсата на подпис на АУПДВ е порок на формата, който засяга валидността на този акт, тъй като липсва волеизявление на компетентния орган. Това от своя страна означава, че АУПДВ не съответства на изискванията за форма, защото не е подписан – не съдържа задължителния реквизит, изискуем на общо основание съгласно чл. 59, ал. 2, т. 8 от АПК.

От друга страна, липсата на надлежно подписване на АУПДВ с квалифициран електронен подпис от орган по приходите, който е посочен като негов издател, не позволява да бъде установено по категоричен начин, че именно този орган е автор на текста, съставляващ съдържанието и диспозитива на акта. Недоказаното авторство на АУПДВ обуславя едно изначално опорочено административно производство поради недоказана персонална компетентност на органа по приходите, което е отделно основание за нищожност на приключващия това производство акт. На

това основание АУПДВ представлява нищожен ИАА, който не поражда присъщите му правни последици, свързани с установяване и погасяване на определените с него публични задължения. По горните съображения, нищожността на оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 0642/23.01.2024 г., издаден от Началник сектор „Ревизии и проверки“ - 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“, следва да бъде прогласена от съда. В този смисъл решение № 5343 от 22.05.2025 г., постановено по адм.д. № 3766/2025 г. по описа на ВАС.

Следва да се отбележи за пълнота на изложението, че дори да се приеме, че оспореният Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 0642/23.01.2024 г., издаден от Началник сектор „Ревизии и проверки“ - 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“. е издаден от компетентен орган в предписаната от закона форма и съдържащи изискуемите от закона реквизити, подписан с валиден КЕП, оспореният акт е издаден в нарушение на материалния закон.

Съгласно чл. 26б, ал. 1 от ЗМДВИППП на микро, малки и средни предприятия, които в изпълнение на заповед на Министъра на здравеопазването при извънредна епидемична обстановка са преустановили дейността си след 1 ноември 2020 г., се предоставят безвъзмездни средства в размер на процент от оборота им, без ДДС, за същия календарен период в рамките на периода от 1 март 2019 г. до 29 февруари 2020 г., включително, за срок до отпадането на съответното основание за преустановяване на дейността. За предприятия, които след 1 януари 2020 г. са започнали/възобновили дейност, която е преустановена в изпълнение на заповед на Министъра на здравеопазването, безвъзмездните средства са в размер на процент от оборота им, без ДДС, за предходния месец на месеца, през който е преустановена дейността. Средствата по предходното изречение се предоставят за всеки от месеците до отпадане на съответното основание за преустановяване на дейността, като за непълен месец безвъзмездните средства се предоставят пропорционално на дните от месеца.

Във връзка с одобрените с т. 3 на Решение № 947/18.12.2020 г. на МС критерии и ред за предоставяне на помощта и предвиденото в раздел „Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ“ Изпълнителният директор на НАП е утвърдил Условия за кандидатстване и условия за изпълнение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 - 2020, Схема за набиране на заявления за подкрепа BG16RFOP002-2.095 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“, съдържащи подробни критерии и ред за предоставяне на помощта (достъпни и на електронната страница на НАП).

Съгласно посочените Условия за кандидатстване и условия за изпълнение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПИК, Схема за набиране на заявления за подкрепа BG16RFOP002-2.095 „Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“ целта на процедурата е осигуряване на оперативен капитал за българските микро, малки и средни предприятия, засегнати от наложените временни противоепидемични мерки със Заповеди с № № РД-01-626/27.10.2020 г., РД-01-655/13.11.2020 г., РД-01-677/25.11.2020 г., РД-01-718/18.12.2020 г., РД-01-20/15.01.2021 г, РД-01-52/26.01.2021 г. и РД-01-132/26.02.2021 г. на Министъра на здравеопазването (ЗМЗ), за справяне с последиците от пандемията COVID-19.

В критериите за допустимост (Раздел 11 „Допустими кандидати“, 11.1. „Критерии за допустимост на кандидатите“), регламентирани с утвърдените от Изпълнителния директор на НАП Условия за кандидатстване и условия за изпълнение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПИК, Схема за набиране на заявления за подкрепа BG16RFOP002-2.095

„Подкрепа чрез оборотен капитал за МСП, засегнати от временните противоепидемични мерки“, е посочено, че „Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които отговарят на изискванията за микро, малко или средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия, Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36) и Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014.“ (т. 3); „Кандидатите трябва да са преустановили или ограничили дейността си в резултат на Заповеди с № № РД-01-626/27.10.2020 г., РД-01-655/13.11.2020 г., РД-01-677/25.11.2020 г., РД-01-718/18.12.2020 г., РД-01-20/15.01.2021 г., РД-01-52/26.01.2021 г. и РД-01-132/26.02.2021 г. на министъра на здравеопазването в търговските обекти, по отношение на които се заявява подкрепа, и да развиват основна или допълнителна икономическа дейност (съгласно данни за 2019 г.) в един от следните кодове/сектори съгласно Класификация на икономическите дейности (КИД – 2008 – Приложение 3 към настоящите Условия): 56 „Ресторантьорство“ (т. 4);
„Допустими по настоящата процедура са единствено кандидати, чийто обекти са засегнати вследствие на една или повече от ЗМЗ (Заповеди с № № РД-01-626/27.10.2020 г., РД-01-655/13.11.2020 г., РД-01-677/25.11.2020 г., РД-01-718/18.12.2020 г., РД-01-20/15.01.2021 г., РД-01-52/26.01.2021 г. и РД-01-132/26.02.2021 г.)“ (т. 4).
Съдебната практика е непротиворечива по въпроса за задължителния характер на Условията за кандидатстване по съответната процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Условията за кандидатстване, утвърдени като част от документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ, са влезли в сила и са задължителни както за кандидатите, така и за органа, който ръководи административното производство. Относно съдържащите се в тях критерии за предоставяне на помощта и реда за доказване на съответствие с тях оспорващото дружество е било предварително и надлежно запознато, като това се удостоверява с подписването на съответната декларация, задължително изискуема като приложение към проектното предложение. След като горните условия са влезли в сила, те са задължителни както за кандидатите, така и за органа, който ръководи административното производство.
Административният орган е длъжен да ги приложи, а съдът – да извърши проверка дали административният орган е спазил тези условия. Предмет на проверка за законосъобразност е АУПДВ, с който е установена подлежаща на възстановяване безвъзмездна финансова помощ, а не самите условия за кандидатстване. Още повече че в самия закон – в разпоредбата на чл. 26б, ал. 2 от ЗМДВИППП е налице препращане към критериите и реда за предоставяне на помощта. Следва да се отбележи, че в разглежданата процедура основните критерии и ред са одобрени с т. 3 от цитираното по-горе решение на МС, като в последните е налице препращане към подробните критерии и ред, по които се предоставят средствата, заложени в схемата за набиране на заявления, а такива подробни критерии са именно Условията за кандидатстване, утвърдени от Изпълнителния директор на НАП. По същия начин се процедира и по проект №BG16RFOP002-2.097 и № BG16RFOP002-2.101.
Следователно, за да получат подпомагане, кандидатите следва да отговарят на предварително зададените материално правни предпоставки.
Съдът намира, че оспореният АУПДВ само формално отговаря на изискването на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. Съгласно посочената разпоредба административният акт следва да съдържа фактически и правни основания за издаването му, т. е. да е мотивиран. Съдът намира, че посочените в процесния АУПДВ фактически и правни основания са непълни и не могат да обосноват изискването за мотивираност на акта.
В оспорения административен акт е посочено, че същият е издаден след извършване на проверка

за установяване коректността на данните в декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП, подадена от „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД. Според чл. 3 от ЗМСП (в приложимата редакция) категорията малки и средни предприятия включва предприятията, които имат: средносписъчен брой на персонала, по-малък от 250 души, и годишен оборот, който не превишава 97 500 000 лв., и/или стойност на активите, която не превишава 84 000 000 лв. Съгласно чл. 4, ал. 1 от ЗМСП при изчисляване на данните по чл. 3 се взема предвид дали предприятието е независимо, дали е предприятие партньор по смисъла на ал. 3, или е свързано предприятие по смисъла на ал. 5. Разпоредбата на чл. 4, ал. 5 от Закона за малките и средни предприятия предвижда, че свързани предприятия са предприятията, между които съществува някое от следните отношения: едното предприятие притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото предприятие (т. 1); едното предприятие има право да назначава или освобождава повече от половината от членовете на изпълнителния, управителния или надзорния орган на другото предприятие (т. 2); едното предприятие има право да упражнява решаващо влияние върху другото предприятие по силата на договор, сключен между тях, или на клауза в неговия устав, учредителен договор или друг учредителен акт (т. 3);

предприятие, което е акционер, съдружник или член в друго предприятие, контролира самостоятелно повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на това предприятие по силата на споразумение с други акционери, съдружници или членове (т. 4). Според чл. 4, ал. 3 от ЗМСП предприятия партньори са предприятията, които не са свързани предприятия по смисъла на ал. 5 и между които съществува следното отношение: едно от предприятията притежава самостоятелно или заедно с едно или повече свързани предприятия от 25 до 50 на сто от капитала или от броя на гласовете в общото събрание на друго предприятие. Съгласно чл. 4, ал. 8 от ЗМСП предприятия, осъществяващи помежду си някое от отношенията по ал. 5, чрез физическо лице или група от физически лица, които действат съвместно, се считат също за свързани предприятия, ако извършват своята дейност или част от нея на същия съответен пазар или вертикално свързани пазари.

Формално в оспорения АУПДВ органът се е позовал на разпоредбата на ал. 8 на чл. 4 ЗМСП. Прилагането на тази правна норма изисква кумулативното доказване на: 1) осъществяване на контрол чрез конкретни физически лица; 2) доказване, че тези лица действат съвместно за координиране на търговското поведение; и 3) безспорно установяване на съответния продуктов и географски пазар по смисъла на § 1, т. 7 от ДР на ЗМСП във връзка с § 1, т. 5 от ДР на ЗЗК. Т.е. фактическите основания на административния акт следва да включват: 1) посочване на отношения между предприятията между лимитативно изброените в чл. 4, ал. 5 от ЗМСП поради използваната в разпоредбата техника на препращане, както и предвид особеностите на свързаността по ал. 8; 2) индивидуализиране на физическите лица, чрез които се осъществяват отношенията по ал. 5. В общата хипотеза на чл. 4, ал. 5 от ЗМСП за свързаността на предприятията е достатъчно съществуването на посочените там отношения между тях. Специфика на свързаността по чл. 4, ал. 8 от ЗМСП е осъществяването на отношенията от физическо лице или група от физически лица, които действат съвместно; 3) определянето на съответен пазар или вертикално свързани пазари, тъй като допълнителен признак на тази проява на свързаност е предприятията да извършват дейността си или част от нея на такъв пазар или пазари.

Мотивите на оспорения АУПДВ не включват твърдение за характера на отношения по чл. 4, ал. 5 от ЗМСП между предприятията, а позоваване на разпоредбата, не се съдържат никакви фактически основания, които да се отнесат към някое от проявленията на отношение от разпоредбата (с изключение на установената свързаност на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ООД с „АРТ

ТРЕЙД“ ЕАД). В АУПДВ органът по приходите не е провел никакъв анализ относно физическите лица – крайни собственици, нито е събрал доказателства за наличие на съгласувана воля или съвместни действия между тях, липсват каквито и да е мотиви за това как и чрез кое лице/лица са осъществени отношенията, обосноваващи свързаност между предприятията. Оспореният административен акт не дефинира съответния пазар (респ. вертикално свързаните пазари). Твърдението за дейност на „същия пазар“ е сведено до формално посочване на сходен регистриран предмет на дейност (ресторантьорство). В константната си практика Върховен административен съд категорично приема, че сходният предмет на дейност сам по себе си не доказва еднаквост на продуктовия и географския пазар. В Решение № 9346 от 30.09.2026 г., постановено по адм.д. № 5270/2026 г. по описа на ВАС, е посочено, че съобразно § 1, т. 15 от ДР на Закона за защита на конкуренцията (ЗЗК), приложима на основание § 1, т. 7 от ДР на ЗМСП, „съответният пазар“ се състои от: а) „продуктов пазар“, в който са включени всички стоки или услуги, които могат да се приемат като взаимозаменяеми по отношение на техните характеристики, предназначение и цени; и б) „географски пазар“, включващ определена територия, в която се предлагат съответните взаимозаменяеми стоки или услуги и в която конкурентните условия са еднакви и се различават от тези в съседни райони.

В Методика за извършване на проучване и определяне на пазарното положение на предприятията на съответния пазар, приета на основание чл. 44, ал. 3, вр. чл. 8, т. 14 от ЗЗК с Решение № 393/21.04.2009 г. на Комисия за защита на конкуренцията, е посочено, че дефинирането на двете части на съответния пазар - в продуктово и в географско отношение, е системно обвързано и се извършва последователно до момента, в който се определи единен и самостоятелен съответен пазар. Според т. 2.3.1 от Методиката "Продуктов пазар (§ 1, т. 15, буква "а" от ДР на ЗЗК), видовете доказателства, релевантни при оценката дали два продукта (стоки или услуги) са взаимозаменяеми по отношение на търсенето, са: функционалното предназначение, в т.ч. целта на използване на продукта и неговите потребителски свойства; предназначението на продукта в т.ч. за препродажба, за лично ползване или за професионално използване); качествените характеристики, в т.ч. вида, асортимента, дизайна, опаковката, рекламата, особеностите при разпространението и пласмента; техническите характеристики, в т.ч. експлоатационните показатели, транспортните ограничения, условията на монтаж, ремонт, техническо обслужване (вкл. гаранционно обслужване), особеностите на производственото потребление; цена; условията на реализация, в т.ч. способите на реализация на продуктите. Точка 2.3.2 от Методиката дава подробни насока какво следва да се разбира под географски пазар и как се определя обхватът му. Облигационните наемни правоотношения с дружеството-майка също не попадат сред лимитативно изброените хипотези на свързаност по чл. 4, ал. 5 от ЗМСП.

Този пропуск не се преодолява с последващо процесуално действие на административния орган в извънсъдебната или в съдебната фаза на производството, а такова и липсва в конкретния случай.

Всеки индивидуален административен акт трябва да съдържа ясни и точни фактически и правни основания. Тогава, когато правната норма съдържа алтернативни фактически състави, е необходимо органът ясно да посочи хипотезата, която счита, че е осъществена. Това е важно както за ефективността на защитата на адресата на акта, така и за възможността на съда да извърши контрол за законосъобразност на всички основания по чл. 146 от АПК така, както изисква чл. 168, ал. 1 т АПК. Посочването на конкретното правно основание разкрива целта на органа. Ако фактите, установени по делото, не съответстват на юридическите факти, визирани в хипотезата на съответната правна норма, органът не може да постигне целта си. Той евентуално би могъл да постигне с тези факти друга цел, обективирана в друга правна норма (в друг състав на същата норма), но не и тази, на която се е позовал. И понеже съдът не може да измени целта, с

която административният орган упражнява властта си, той е обвързан от посоченото от органа правно основание.
Липсата на точно фактическо и правно основание лишава съда от възможността да извърши контрол за законосъобразност, подвеждането на установените факти под приложимите правни норми е задължение на административния орган, недопустимо е съдът да замества органа при мотивиране на административния акт, а липсата им препятства съда да провери законосъобразността на оспорения административен акт. Наред с това липсата на точно фактическо и правно основание засяга правото на защита на жалбоподателя. Естеството на порока на административния акт засяга определянето на предмета на доказване и прилагането на правилата за доказателствената тежест. За посочените в акта фактически основания за издаването му в тежест на ответника в първоинстанционното производство е да проведе главно доказване, тъй като те са част от предмета на доказване. Недължима е познавателната дейност на съда за установяване на факти, които не са част от предмета на доказване. Осъществяването й е обосновано с пълнотата на проверката по чл. 168, ал. 1 от АПК, но преценката за съответствие на акта с материалния закон предполага обвързването на правни последици с приетите за установени факти, а на установяване подлежат само юридическите и доказателствените факти от предмета на доказване.
Във връзка с горното при липсата на фактически и правни установявания относно свързаността на жалбоподателя с горепосочените дружества „ПЕТРОВ-КОМЕРС 98“ ООД, „АЛПЕН“ ЕООД, „АРТ-2000“ ООД по смисъла на чл. 4, ал. 8 от ЗМСП, дружествата не могат да бъдат третирани като свързани предприятия на посоченото основание. Ето защо, неправилно при определяне категорията на предприятието на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ООД административният орган е консолидирал данните за средносписъчния брой на персонала, годишния оборот и стойността на активите на „ПЕТРОВ-КОМЕРС 98“ ООД, „АЛПЕН“ ЕООД, „АРТ-2000“ ООД. Съгласно императивната разпоредба на чл. 4в, ал. 1 от ЗМСП средносписъчният брой на персонала се изчислява на базата на лицата, наети на пълно работно време през цялата година, като персоналът, който не е работил през цялата година, работещите на непълно работно време и сезонните работници задължително се преизчисляват към еквивалент на пълна заетост (годишни работни единици).
Същевременно чл. 4в, ал. 4 от ЗМСП изрично постановява, че в числеността на персонала не се включват лицата в отпуск поради бременност и раждане, отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст и отпуск при осиновяване. Приетото по делото заключение на съдебно-икономическа експертиза, което съдът кредитира като обективно и обосновано, категорично опровергава констатациите на органа, установявайки, че индивидуалният средносписъчен персонал на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ООД за 2019 г. е 173 лица, а за 2020 г. – 115 лица, които стойности са далеч под законовия праг от 250 души по чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗМСП.
При това положение основателни са възраженията на жалбоподателя за незаконосъобразност на оспорения АУПДВ, доколкото фактите в същия не са съобразени с материалния закон, а направеното тълкуване на относимите разпоредби не съответства на действителния смисъл на закона. Поради това и не са налице основания за установяване на неправомерно получени средства, недължимо платени или надплатени, съответно и лихви. В допълнение следва да се посочи, че се споделя виждането на жалбоподателя, че в акта липсват каквито и да е мотиви относно начислените лихви. Посочването на суми, дати и общо дължима лихва не може да се приеме за мотивираност на акта според изискванията на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК в частта за установените лихви, тъй като не съдържат каквито и да е фактически и правни основания за направените констатации.

По изложените съображения, оспореният АУПДВ се явява и незаконосъобразен, като издаден при неправилно приложение на материалния закон и противоречие с целта на закона, които нарушения са самостоятелно основание за незаконосъобразност на оспорвания акт.
При този изход на спора следва да се присъдят разноски в полза на жалбоподателя. При своевременно заявеното искане за това административният орган следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя направените разноски по делото в размер общо на 17 567,64 евро, от които 25,56 евро за заплатена държавна такса, възнаграждение за вещо лице по съдебно-икономическа експертиза в размер на 1 994,04 евро, 1 396,31 евро възнаграждение за вещо лице по съдебно-техническа експертиза и 14 771,85 евро за заплатено адвокатско възнаграждение. По направеното възражение за прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение следва да се посочи, че същото отговаря на фактическата и правна сложност на делото и множеството процесуални действия както във връзка с ангажиране на доказателства, така и на становища и не се явява прекомерно. Ето защо, искането следва да бъде уважено на основание чл. 161 от ДОПК и на жалбоподателя да се заплатят съдебно-деловодни разноски в общ размер на 17 567,64 евро.
Водим от горното Административен съд София-град, Трето отделение, 16 състав

Р Е Ш И:

ОБЯВЯВА НИЩОЖНОСТТА на Акт за установяване на публично държавно вземане (АУПДВ) № 0642/23.01.2024 г., издаден от Началник сектор „Ревизии и проверки“ - 3 в ТД на НАП „Средни данъкоплатци и осигурители“, с който на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД е установено подлежащо на възстановяване публично държавно вземане в размер на 350 706,60 лева и лихва за просрочия в размер на 109 943,87 лева.
ОСЪЖДА Национална агенция за приходите да заплати на „ВИКТОРИЯ РИНГ“ ЕООД с ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], район „В.“, [улица], Бизнес център „А.“, секция 1, ет. 1, ап. 1, представлявано от управителя Г. И. И., сумата от 17 567,64 (седемнадесет хиляди петстотин шестдесет и седем евро и шестдесет и четири евроцента) евро разноски по делото.
Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд на Република Б. в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: